

UNIwersytet
ŁÓDZKI

OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH
Uniwersytet Łódzki

Komunistyczna Partia Chin w roku XX Zjazdu Raport

Dominik Mierzejewski
Adrian Brona
Joanna Nawrotkiewicz

**Komunistyczna Partia Chin
w roku XX Zjazdu
Raport**

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU
ŁÓDZKIEGO

UNIWERSYTET
ŁÓDZKI

OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH
Uniwersytet Łódzki

Komunistyczna Partia Chin w roku XX Zjazdu Raport

Dominik Mierzejewski
Adrian Brona
Joanna Nawrotkiewicz

Dominik Mierzejewski (ORCID: 0000-0002-5943-2874)
– Uniwersytet Łódzki, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych
Ośrodek Spraw Azjatyckich, 91-431 Łódź, ul. Franciszkańska 1/5

Adrian Brona (ORCID: 0000-0002-6067-394X) – Uniwersytet Jagielloński
Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych, Instytut Bliskiego i Dalekiego Wschodu
30-063 Kraków, ul. Oleandry 2a

Joanna Nawrotkiewicz – absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego
współpracująca z Ośrodkiem Spraw Azjatyckich UŁ

REDAKTOR INICJUJĄCY

Natasza Koźbiał

KOREKTA

Joanna Nawrotkiewicz

SKŁAD I ŁAMANIE

AGENT PR

PROJEKT OKŁADKI

Joanna Beczkowska

© Copyright by Authors, Łódź 2022
© Copyright for this edition by Uniwersytet Łódzki, Łódź 2022

Wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
Wydanie I. W.10874.22.0.I

Ark. wyd. 2,0; ark. druk. 4,25

e-ISBN 978-83-8331-034-3

<https://doi.org/10.18778/8331-034-3>

Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
90-237 Łódź, ul. Jana Matejki 34A
www.wydawnictwo.uni.lodz.pl
e-mail: ksiegarnia@uni.lodz.pl
tel. 42 635 55 77

Struktura Raportu

Wprowadzenie	9
CZĘŚĆ PIERWSZA	11
Pojęcie sprzeczności i ewolucja narracji w referatach partyjnych	11
CZĘŚĆ DRUGA	15
Mobilizacja poprzez koncepcję „wspólnego dobrobytu”	15
CZĘŚĆ TRZECIA	19
Sprawy personalne w roku XX Zjazdu	19
Podsumowanie	25
Aneks	27
Bibliografia	31

Główne wnioski

1. Nasilenie dyskusji wokół sprzeczności wskazuje na postępujące problemy rozwojowe Chin i poszukiwanie rozwiązań w celu ich łagodzenia i eliminacji.
2. Reformy i otwarcie – polityka wprowadzona przez Deng Xiaopinga po 1978 r. – jest szeroko dyskutowana i częściowo kontestowana w obliczu poszukiwania narzędzi rozwiązywania narastających sprzeczności. Alternatywą może być częściowa izolacja Chin i nasilenie kampanii mobilizacji społecznych.
3. Kampania „wspólnego dobrobytu” stanowi istotny element powrotu wykorzystania kampanii mobilizacji społecznych jako elementarnego narzędzia w zarządzaniu chińskim społeczeństwem oraz symbol rosnącej roli państwa w gospodarce.
4. Dalsza realizacja agendy „wspólnego dobrobytu” w formie proponowanej przez Xi Jinpinga jest uzależniona od tego, ilu swoich protegowanych wprowadzi on na kluczowe stanowiska partyjne i państwowe.
5. W 2017 r. Xi Jinping obsadził Biuro Polityczne swoimi zwolennikami, jednak nie był w stanie zdominować wszystkich obszarów państwa. W 2022 r. jego priorytetem jest przejęcie kontroli w Radzie Państwowej (rządzie centralnym), aparacie bezpieczeństwa oraz władzach szczebla prowincjonalnego.

Wprowadzenie

W strukturach politycznych i gospodarczych Chińskiej Republiki Ludowej zjazd Komunistycznej Partii Chin pełni istotną rolę z uwagi na kreowanie ideologicznego wymiaru zarządzania państwem oraz programowania rozwoju gospodarczego. Odpowiada także za kształtowanie się układu politycznego w kierowniczych gremiach partyjno-państwowych na kolejne pięć lat.

Pierwszy Zjazd KPCh odbył się w dniach 23–31 lipca 1921 r. w Szanghaju i przeszedł do historii jako zjazd założycielski. W latach 20. XX wieku w Chinach funkcjonowały *de facto* dwie siły polityczne: Partia Narodowa i KPCh. Z czasem rozdzwięk między liderami – Czang Kaj-szekiem i Mao Zedongiem – doprowadził do rozłamu i wojny domowej. Po powstaniu ChRL w 1949 r. zjazdy odbywały się nieregularnie i dopiero dojście do władzy Deng Xiaopinga spowodowało przyjęcie cyklicznej pięcioletniej formuły.

XX Zjazd Komunistycznej Partii Chin (KPCh), przypadający na październik 2022 r. jest zjazdem o istotnym znaczeniu dla przyszłości ChRL. Xi Jinping ma wyraźne ambicje na przedłużenie swojej kadencji na stanowisku sekretarza generalnego partii, mimo że w tym roku mija dekada jego rządów i pierwotnie oczekiwano, że zgodnie z zasadą „piastowania urzędu do 70. roku życia” odejdzie. Oprócz tego toczy się istotna debata o kierunku rozwoju Chin, który może być oparty na częściowej samoizolacji opartej na gospodarce podwójnego obiegu albo na kontynuacji dotychczasowego kursu reform i otwarcia (Mierzejewski 2022). W tym kontekście raport odpowiada na trzy podstawowe pytania:

- 1) w jaki sposób są definiowane sprzeczności – czyli podstawowe zagadnienie dla chińskiej partii komunistycznej?
- 2) jak i w jakiej formie wpływa to na kształtowanie kampanii mobilizacji społecznej?
- 3) jak przebiega zmiana i dobór nowych kadr, czyli zaplecza politycznego przewodniczącego Xi Jinpinga?

Pierwsze zagadnienie omówione jest na podstawie analizy ilościowej wyszczególnionych kategorii w referatach partyjnych od 1992 r. oraz poprzez wskazanie głównych argumentów dotyczących zarządzania sprzecznościami przez Jiang Zemina, Hu Jintao i Xi Jinpinga. Drugie zagadnienie opisuje działania administracji Xi Jinpinga w aspekcie kampanii „wspólnego dobrobytu”, która wymogła na bogatych przedsiębiorcach charytatywność. Trzecia analiza została poświęcona układowi personalnemu w kierowniczych gremiach partii ze szczególnym uwzględnieniem zaplecza politycznego Xi Jinpinga.

CZĘŚĆ PIERWSZA

Pojęcie sprzeczności i ewolucja narracji w referatach partyjnych

W Komunistycznej Partii Chin (KPCh) podstawowym zagadnieniem teoretycznym omawianym w kontekście rozwoju państwa jest zagadnienie sprzeczności i metod ich rozwiązywania. W przeszłości często stanowiły i nadal stanowią one istotny element dyskusji przeradzających się w konflikty wewnątrzpartyjne. Zdefiniowanie pojęcia sprzeczności (矛盾 *maodun*) w zdecydowany sposób sygnalizuje kierunek rozwoju społeczno-polityczno-gospodarczego ChRL. Bazując na doktrynie marksistowskiej, która wyznacza ideologiczne odniesienia partyjne, gremia uznają, że tylko identyfikując i rozwiązując „główną sprzeczność”, społeczeństwo może rozwijać się pokojowo. W tym kontekście przywołuje się dwa pisma Mao Zedonga: „O sprzeczności” (sierpień 1937 r.) oraz „O prawidłowym postępowaniu ze sprzecznościami na łonie ludu” (luty 1957 r.). W okresie maoistowskim znalazło to odzwierciedlenie w intensywnej koncentracji dyskusji partyjnych na sprzecznościach klasowych, dzięki którym rewolucja w Chinach była możliwa, a także na trójstronnym konflikcie między imperializmem, feudalizmem i narodem chińskim, dzięki któremu powstało nowoczesne społeczeństwo. Zdefiniowanie przez Mao Zedonga w 1957 r. sprzeczności w „zwykłych okolicznościach nie wywołują antagonizmów między ludźmi”. Dopiero gdy następują sytuacje kryzysowe, sprzeczności stają się coraz bardziej widoczne i muszą być rozpoznane, a następnie rozwiązane. Tym samym grona partyjne przykładają dużą wagę do tego zagadnienia (Mao 1957).

Rozpoczynając rozważania o sprzecznościach, należy zwrócić uwagę na zmiany zachodzące w narracjach KPCh. Referaty partyjne i przedstawiane w nich slogany, wizje czy polityczne rozwiązania kreują rzeczywistość państwa w myśl nakreślonych kierunków. Tym samym istotna jest analiza dominujących kategorii w referatach przedstawianych na zjazdach. Niezaskakująco najczęściej wymienianą kategorią jest partia. Jedynym wyjątkiem jest referat Hu Jintao wygłoszony na XVII Zjeździe, kiedy ilościowo to rozwój państwa ważniejszy był od nadrzędnej roli KPCh. Ważnym z punktu widzenia zmian zachodzących w Chinach było ograniczenie dyskusji na temat reform: te nie były eksponowane w referatach Jiang Zemina (XV Zjazd), Hu Jintao (XVIII Zjazd) oraz Xi Jinpinga (XIX Zjazd). Najbardziej widoczne zmiany zaszły w czasie XIX Zjazdu, gdy referat Xi Jinpinga kładł główny nacisk na rolę partii, narodu i samych Chin, co stało w sprzeczności z wypowiedziami jego poprzednika Hu Jintao, który oprócz wagi przypisywanej strukturze partyjnym priorytet przyznawał rozwojowi państwa (patrz aneks tabela nr 1). Tym samym Xi Jinping przygotowywał grunt pod redefiniowanie własnej pozycji w partii i państwie na kolejnym XX Zjeździe.

W aktualnym kontekście wydarzeń zarówno wewnętrznych w Chinach, jak i międzynarodowych, czyli spowolnienia gospodarczego i wojny handlowej ze Stanami Zjednoczonymi, a także inwazji Rosji na Ukrainę, kwestia rozwiązywania sprzeczności w społeczeństwie znajduje się na szczycie politycznej agendy Pekinu. Dla zobrazowania zmian w narracjach partyjnych należy przedstawić ewolucję myślenia od XIV Zjazdu KPCh. Po 1989 r., kiedy ukonstytuowało się nowe kierownictwo z Jiang Zeminem jako sekretarzem generalnym KPCh, kwestie sprzeczności były dyskutowane w różnych kontekstach. Debaty wokół sprzeczności i problemów wewnątrz państwa między XIV a XIX Zjazdem wskazują na zmiany zachodzące w głównych kręgach kierowniczych KPCh.

Natężenie pertraktacji wokół sprzeczności i ich rozwiązywania w czasie zjazdu KPCh w 2017 r. stanowiące 0,2% całości referatu dało istotny sygnał do dyskusji na temat zarządzania kryzysowego. Co istotne – było to pierwsze tak wyraźne wzmocnienie dyskursu o sprzecznościach, gdyż w poprzednich referatach procentowy udział kategorii sprzeczności stanowił jedynie setne procenta, a w 2017 r. już dziesiąte procenta. W 2012 r., czyli na XVIII Zjeździe, takich dyskusji nie podejmowano w ogóle, a w poprzednich referatach udział procentowy kontekstów sprzeczności wahał się między znikomym procentem tj. 0,03% a 0,08%. Towarzyszył temu wzrost dyskusji wokół roli „walki i nadzoru” jako narzędzia rozwoju polityczno-gospodarczego w Chinach, roli struktur wojskowych, kwestii historycznych oraz związanych z eksponowanym przez Xi Jinpinga „wielkim odrodzeniem narodu chińskiego”. Warto zwrócić uwagę na to, że w referacie Xi Jinpinga z 2017 r. w mniejszym niż poprzednio stopniu eksponowano kwestie związane z rozwojem i kwestiami ekonomicznymi (patrz aneks tabela nr 2).

Interpretując dane ilościowe należy uznać, że wzrost dyskusji na temat roli sprzeczności i ich rozwiązywania sygnalizuje dwie podstawowe tendencje: narastające sprzeczności i konflikty społeczne wynikające ze słabnącej kondycji gospodarki oraz centralizację władzy jako remedium na problemy. Z jednej strony intensyfikacja dyskursu na temat sprzeczności daje przewagę liderowi, sytuując go na pozycji „najważniejszego sędziego”, który w sytuacji konfliktów interesów będzie wskazywać winnych. Z drugiej jednak tworzy rosnącą grupę „niezadowolonych” domagających się coraz większych koncesji. W tym świetle, co zostało wyeksponowane w referacie XIX Zjazdu, siły zbrojne stają się ważniejszym niż poprzednio komponentem struktur decyzyjnych. Wzrastająca rola wojskowych w korelacji z większym promowaniem „wielkiego odrodzenia narodu chińskiego” oraz „walki” jako narzędzia politycznego stanowi o zmianach zachodzących po ich anonsowaniu w 2017 r. Następuje to kosztem redefinicji dotychczasowej polityki relatywnej decentralizacji opartej głównie na komponencie ekonomicznym, który z sukcesem prowadzony był od XI Plenum XI Zjazdu w grudniu 1978 r. Tym samym istotnym jest zidentyfikowanie głównych zmian w partyjnych dokumentach w zakresie definiowania i redefiniowania sprzeczności.

W referacie z 1992 r., w kontekście sprzeczności Jiang Zemin wskazywał cele wyeliminowania wyzysku i polaryzacji oraz osiągnięcie „wspólnego dobrobytu”. W odniesieniu do zdefiniowania sprzeczności, co było powtarzane do XVIII Zjazdu, uznano, że „główną sprzecznością w naszym społeczeństwie na tym etapie jest sprzeczność między rosnącymi potrzebami materialnymi i kulturowymi ludzi a zacofaną produkcją społeczną”. Jednocześnie uznano, że rozwój gospodarczy miał być podstawowym mechanizmem niwelowania różnic w społeczeństwie, a ten miał się opierać na postępie naukowym i technologicznym oraz poprawie efektywności i wydajności pracy. Z uwagi na konieczność akceptacji referatu ze strony konserwatywnej grupy w partii oraz wpływów zwolenników maoistycznej wizji sprzeczności Jiang Zemin uznał, że „walka klasowa będzie trwała w pewnym zakresie jeszcze przez długi czas, a w pewnych warunkach może się nasilić”. Jednak walka klasowa została odrzucona jako główna sprzeczność rozumiana jako konflikt między elementem kapitalistycznym a socjalistycznym. W 1992 r. to gospodarka była priorytetem (Jiang 1992). Co istotne – z referatu Jiang Zemina pośrednio wynika krytyka okresu ostatnich lat rządów Mao Zedonga: „w historii odebraliśmy ważną lekcję nieprzykładania wagi do gospodarki jako podstawowego elementu rozwoju. Nie potrafiliśmy trzeźwo radzić sobie z niektórymi wydarzeniami międzynarodowymi i krajowymi” (Jiang 1992). W referacie sekretarz generalny odniósł się również do sprzeczności międzynarodowych, określając globalną sytuację polityczną jako burzliwą i przechodzącą transformację z systemu dwubiegunowego na wielobiegunowy. Z uwagi na marksistowskie podejście w chińskiej wizji świata uznano, że główna oś sprzeczności przebiegała między bogatą Północą a biednym Południem (Jiang 1992).

W 1997 r. podczas XV Zjazdu Jiang Zeming doszukiwał się przyczyn sprzeczności w nieracjonalnej strukturze gospodarczej, braku jakości i efektywności gospodarki chińskiej, udziale w PKB przedsiębiorstw państwowych, a także „korupcji, marnotrawstwie, biurokracji i formalizmowi”. Ponadto różnice między bogatym wybrzeżem Chin a resztą państwa pogłębiały się, co prowadziło do wzrostu napięć społecznych. Dzięki reformom i otwarciu, czyli polityce

Deng Xiaopinga, udało się rozwiązać w Chinach „wiele różnych sprzeczności” i taka polityka powinna być kontynuowana w „pierwszej fazie socjalizmu” – jak anonsowano w Chinach. Kluczem był rozwój gospodarczy, chociaż powinien być oparty o współpracę międzynarodową: „rozszerzyć otwarcie i chłonać oraz uczyć się z zaawansowanych technologii i zarządzania krajami na świecie, w tym z kapitalistycznych krajów rozwiniętych” z istotnym komponentem polegania na własnych siłach. W referacie na XV Zjeździe Jiang Zemin wskazywał, że istotnym było utrzymanie stabilności państwa i jedności, co oznaczało konieczność dostosowania się do nowej sytuacji i ochronę „żywotnych interesów mas”. W odniesieniu do narzędzi uznawał, że należało wykorzystywać środki ekonomiczne, administracyjne i prawne, aby zarządzać społeczeństwem i tak, aby zapobiegać nasilaniu się sprzeczności. Podobnie jak pięć lat wcześniej Chiny powinny bacznie obserwować sytuację międzynarodową i wyciągać wnioski z sukcesów i porażek innych krajów socjalistycznych, państw rozwijających się oraz sprzeczności wewnątrz państw rozwiniętych. Co interesujące – tylko w referacie 1997 r. chiński lider odwoływał się do marksistów w skali globalnej, którzy przede wszystkim powinni obserwować rozwój naukowy i techniczny oraz dokonywać „osądów naukowych” (Jiang 1997).

W czasie XVI Zjazdu wskazywano interes całego narodu chińskiego, który nieklarownie zdefiniowano jako „jeden-identyczny”, a dalej na jego podstawie planowano analizować i korygować interesy szczegółowe i konflikty wewnętrzne. Partia kreowała się jako „adwokat interesów mas w różnych dziedzinach”. Stanowiło to o ewolucji i zmianie oficjalnej tożsamości partii, która do tej pory była partią klasową (w teorii), a od 2002 r. stawała się partią całego narodu. Całość miała prowadzić do „wspólnego dobrobytu”. Nakreślenie daleko idącego celu nie oznaczało, że Jiang Zemin mówił o sukcesach. Przede wszystkim występowały braki w produktywności, rozwój nauki i technologii były „stosunkowo zacofane”, a „do uprzemysłowienia i modernizacji jeszcze długa droga”. Co ważne, wskazano również na coraz większe dysproporcje między regionami a „odsetek osób ubogich nie ulegał zmianie”, co zdecydowanie należało brać pod uwagę przy definiowaniu sprzeczności (Jiang 2002).

W 2007 r. Hu Jintao powtarzał wskazane przez Jiang Zemina problemy rozwojowe Chin: słaba wydajność, brak innowacyjności, strukturalne sprzeczności w gospodarce. Taka sytuacja powodowała, że przyjęty uprzednio model rozwojowy stawał w obliczu głęboko zakorzenionych sprzeczności i problemów. Rozwój nie był równomierny i mimo że osiągnięto pewne postępy w redystrybucji zasobów, to znaczna część mieszkańców miast i wsi była uboga. Do podstawowej strategii rządzenia państwem zaliczono prawo, a reforma systemu politycznego wymagała dalszego pogłębiania. Podobnie jak w czasie poprzednich zjazdów Hu Jintao uznawał, że „główna sprzeczność społeczna to sprzeczność między rosnącymi potrzebami materialnymi i kulturowymi ludzi a zacofaną produkcją społeczną”. Również zgodnie z poprzednimi założeniami Chiny były, choć już w nowym stuleciu, w pierwotnym stadium socjalizmu. Etapy socjalizmu miały być pochodną „uwarunkowań narodowych” i tym miały być definiowane. W dalszym ciągu reformy miały być przeprowadzone w sposób pragmatyczny i naukowy z uwzględnieniem nowych trendów w globalizacji. Po raz pierwszy jako narzędzie pojawił się system petycji, który miał być jednym z elementów rozwiązywania sprzeczności (Hu 2007).

W 2012 r. oceniając chińską rzeczywistość Hu Jintao uznawał, że znacznie nasiliły się sprzeczności społeczne w każdej dziedzinie począwszy od edukacji, rynku pracy, ubezpieczeń społecznych, opieki medycznej, mieszkalnictwie, ochronie środowiska, bezpieczeństwo żywności i leków, bezpieczeństwo produkcji, ubezpieczenie społeczne. Cała struktura gospodarcza była nieracjonalna i miała wiele niedociągnięć. Braki były widoczne w rolnictwie oraz sektorze innowacji, a „przepaść” między obszarami miejskimi i wiejskimi stała się coraz głębsza. Tym samym te problemy sugerowały, że Chiny „jeszcze długo znajdują się i jeszcze długo pozostaną w pierwotnej fazie socjalizmu, nie zmieniły się, nie zmienił się status międzynarodowy największego rozwijającego się kraju”. Szczebel partyjny miał być „kołem ratunkowym” dla Chin, a pogłębione reformy miały następować przez zmianę mentalności urzędników. Wyznaczonym kierunkiem miało być ich oparcie o rządy prawa. „Partia musi działać w ramach konstytucji i prawa” – argumentował Hu Jintao. Miało to prowadzić do rozwiązywania sprzeczności i utrzymania

stabilizacji w państwie. W aspekcie rozwiązywania konfliktów i sprzeczności oprócz uprzednio anonsowanego systemu petycji uznano, że należy ulepszać system pracy mediacji między ludźmi, mediacji administracyjnej i mediacji sądowej oraz ujednolicić kanały wyrażania żądań ludności, koordynację interesów oraz ochronę praw i interesów. **Nowością było wskazanie na stworzenie i usprawnienie procesu decyzyjnego w zakresie głównego mechanizmu oceny ryzyka stabilności społecznej** (Hu 2012). Wskazywało to na rosnącą konieczność rozwiązywania sytuacji kryzysowych w społeczeństwie.

Redefinicję sprzeczności przyniósł zjazd z 2017 r. Zgodnie ze wskazaniem Xi Jinpinga „socjalizm o chińskiej charakterystyce wkroczył w nową erę”. Tym samym dawało to podstawy do teoretycznej redefinicji głównej sprzeczności w społeczeństwie. W 2017 r. uznano, że przebiega ona między stale rosnącymi potrzebami ludzi na lepsze życie a niezrównoważonym i nieodpowiednim rozwojem. Xi nie odnotował, wzorem poprzedników, problemów z kwestiami materialnych potrzeb obywateli, uznając że Chiny osiągnęły już umiarkowane zamożne społeczeństwo i wkrótce będzie możliwe „kompleksowe uzupełnienie” pewnych luk w zamożności społeczeństwa. Do tego w zakresie produktywności w wielu aspektach Chiny stanowią światową czołówkę. Jednak zaspokojenie materialnych potrzeb Chińczyków nie szło w parze z oczekiwaniami dotyczącymi sprawiedliwości, bezpieczeństwa czy ochrony środowiska. „Najbardziej widocznym problemem jest niezrównoważony i niewystarczający rozwój, który stał się główną przeszkodą dla zaspokojenia rosnącej potrzeby ludzi w zakresie lepszego życia” – mówił Xi Jinping. Tu kluczowym, w dalszym ciągu, był gospodarczy rozwój, który miał być wszechstronny i zrównoważony w dalszym ciągu w oparciu o reformy i otwarcie. Mimo redefinicji sprzeczności partia chińska nie zmieniła odniesień do faz rozwoju socjalizmu i tym razem Chiny pozostały w pierwotnym „stadium” socjalizmu (Xi 2017).

Jednak co najistotniejsze w referacie Xi Jinpinga, czego nie sugerowano poprzednio, pojawiło się nawiązanie do myśli Mao Zedonga, przede wszystkim do pisma „W sprawie sprzeczności” z 1937 r. Dla Mao Zedonga przemiany społeczne uwarunkowane były głównie rozwojem sprzeczności wewnątrz społeczeństwa opartymi o walkę klasową. Według partyjnej filozofii rozwój tych sprzeczności pcha społeczeństwo naprzód, w innym przypadku postęp nie istnieje (Mao 1937). Ten rozwój kreowany jest przez walkę, która miała być realizowana przez „kampanie w sprawie sprzeczności”, a społeczeństwo powinno być na takie zmagania przygotowane. Zdaniem Xi Jinpinga to partia ma być czynnikiem jednoczącym i wskazującym rozwiązania, dlatego musi ona w zdecydowany sposób podjąć bitwy na wielu frontach (Xi 2017). Tym samym sygnalizowano podjęcie koniecznych kampanii politycznych, których celem miało być rozwiązanie sprzeczności i zachowanie stabilizacji w państwie oraz wskazywano na zmiany, które najprawdopodobniej zostaną zaakceptowane na kolejnym XX Zjeździe.

CZEŚĆ DRUGA

Mobilizacja poprzez koncepcję „wspólnego dobrobytu”

Omówione w pierwszej części raportu dyskusje teoretyczne miały bezpośrednio odzwierciedlenie w rzeczywistości ChRL w postaci rozpoczęcia w 2012 r. kampanii antykorupcyjnej, a w 2021 r. także kampanii „wspólnego dobrobytu” (共同富裕 *gongtong fuyu*).

Kampanie mobilizacyjne (运动 *yundong*) są nieodłącznym elementem strategii KPCh w zarządzaniu społeczeństwem. Ta taktyka sięga czasów Pierwszego Zjednoczonego Frontu (1923), a coraz częściej wykorzystywana była od czasów wojny chińsko-japońskiej (1937–1945) czy chińskiej wojny domowej (1945–1949) (Li 2019). Nastawione na pozyskiwanie „siły roboczej” do realizacji zamierzonych przez władzę projektów, kampanie miały stanowić ideologiczną motywację dla obywateli lub być sloganem, pod którym zmuszano do wzięcia w nich udziału. Jednocześnie przeciwstawiały wspólnotę przeciwko wybranym wrogom, a także propagandowo odwracały uwagę od niewygodnych kwestii. Równie często stanowiły też pretekst do politycznych czystek. Przykładami takich inicjatyw, charakterystycznych zwłaszcza dla czasów maoistowskich, są: kampania naprawy stylu pracy partyjnej w Yan’an (1941–1943), kampania przeciwko prawicowcom (1957–1958), Wielki Skok Naprzód (1958–1960), kampania walki z czterema plagami (1958–1962) oraz „rewolucja kulturalna” (1966–1976). Do śmierci Mao przeprowadzono ich w sumie ponad 70 na szczeblu państwowym i kolejnych kilkanaście na poziomie regionalnym (Madsen 1981). Spowolnienie tempa prowadzenia kampanii nastąpiło dopiero po całkowitym dojściu do władzy Deng Xiaopinga, choć KPCh nadal z różnym natężeniem stosowało taktyki mobilizacyjne, a do najbardziej ambitnej należy kampania edukacji patriotycznej uruchomiona w 1991 r. Analizując ostatnie referaty zjazdowe, można przypuszczać, że rola działań mobilizacyjnych ponownie zyska na znaczeniu. Udowadnia to także ostatnia kampania „wspólnego dobrobytu”.

Choć slogan „wspólny dobrobyt” sięga czasów maoistowskich, to nie niesie ze sobą tak dużego ładunku merytorycznego jak inne pojęcia o równie długiej tradycji. Sam termin pojawił się po raz pierwszy jako slogan upamiętniający czwartą rocznicę powstania ChRL we wrześniu 1953 r., a następnie w grudniu 1953 r., kiedy w „Dzienniku Ludowym” opublikowano artykuł „Droga do socjalizmu to droga do wspólnego dobrobytu” (Bandurski 2021). Tekst sugerował, że w przeciwieństwie do kapitalizmu, to socjalizm i ustanowienie kolektywizmu – wspólnego posiadania środków produkcji, wśród których wymieniał grunt, maszyny rolnicze, zwierzęta hodowlane – stanowi przesłankę do społecznej pomyślności. Po tej krótkiej karierze „wspólny dobrobyt” znikł z publicznego dyskursu aż do lat 80. XX wieku, gdy dokonano jego reinterpretacji. Punkt wyjściowy stanowił słynny slogan Denga – „na początku pozwólmy na wzbogacenie się części ludzi” (让一部分人先富起来 *rang yibufen ren xian fu qilai*). Zdobycie majątku przez pojedynczych obywateli miało być pierwszym etapem ku majątności społeczeństwa, co przez „Dziennik Ludowy” zostało ocenione jako „praktyczna taktyka” (Roberts 2021). Plan Deng Xiaopinga zakładał nagromadzenie przez chińskie społeczeństwo odpowiedniego kapitału, który następnie później w myśl filozofii redystrybucji zostałby równo podzielony pomiędzy wszystkich obywateli. Trudno ocenić, czy w tamtej chwili KPCh planowała wdrożyć w przyszłości drugi etap wizji Denga, czy „wspólny dobrobyt” był jedynie chwytem retorycznym usprawiedliwiającym odejście od maoistowskiego modelu rozwoju gospodarczego. Można jednak na pewno powiedzieć, że Chiny, zachłyśnięte nagłym wzrostem gospodarczym, skupiły się całkowicie na gromadzeniu majątku i zapomniały o „wspólnym dobrobycie” na kilkadziesiąt lat.

Kolejny renesans tego pojęcia nastąpił dopiero w lecie 2021 r., uznawanego już teraz przez niektórych badaczy jako przełomowe, otwierające nowy etap w chińskiej polityce. 17 sierpnia 2021 r. Xi w trakcie obrad Centralnej Komisji ds. finansowych i ekonomicznych zadeklarował zmiany w polityce gospodarczej kraju, mające stanowić odpowiedź na wspomnianą w części pierwszej sprzeczność pomiędzy nieadekwatnym rozwojem a rosnącymi potrzebami ludzi na lepsze życie. Te zmiany miały stanowić realizację planu „wspólnego dobrobytu”, do którego zaliczono: ograniczenie wysokich dochodów, reorganizację struktury społeczeństwa, aby przypominała oliwkę (nieliczna klasa niska i wysoka jako zwężające się brzegi oraz klasa średnia jako środek owocu), a także pobudzenie filantropii. W odpowiedzi na te zapowiedzi pojawiły się opinie, że tak jak Deng wprowadził socjalistyczną gospodarkę o chińskiej specyfice, tak Xi chce wprowadzić gospodarkę socjalistyczną już bez elementu kapitalistycznego (Roberts 2021).

Nietrudno zauważyć, że „wspólny dobrobyt” pojawił się wkrótce po zakończeniu kampanii walki z ubóstwem w 2020 r., obranego jako jeden z dwóch celów na stulecie rocznicy powstania KPCh. Nową koncepcję można rozważać jako swoistą kontynuację tej kampanii, zwłaszcza gdy obie nawiązywały do konfucjańskiej idei społeczeństwa umiarkowanego dobrobytu (小康社会 *xiaokang shehui*), wprowadzonej do dyskursu publicznego przez Deng Xiaopinga już w 1979 r. To stanowi dowód, że podobne cele, nieoplecione w retorykę „wspólnego dobrobytu”, były wymieniane przez KPCh od dawna, nawet przez samego Xi. Jednak samo pojęcie w 2019 r. padło zaledwie sześć razy, w 2020 r. – 30, a do połowy sierpnia 2021 r. – aż 65 (Bloomberg 2021). Coraz częstsza frekwencja sformułowania w publicznym dyskursie świadczy o niezaprzeczalnym rozpoczęciu nowej kampanii mobilizacyjnej pod szyldem „wspólnego dobrobytu”.

Ta kampania, jak wskazano w pierwszej części raportu, stanowi odpowiedź na rosnące wyzwania Chin. Wskaźnik Giniego dla Chin, wskazujący na nierówności społeczne, w 2022 r. wyniósł 0,468 punktów (Statista 2022), a według ONZ już poziom 0,4 punktów wskaźnik sugeruje prawdopodobieństwo rozwoju społecznych niepokojów i protestów (Badkar 2012). Aktualna sytuacja ekonomicznej stagnacji, na razie bez perspektyw poprawy, może je tylko pogłębić. Aby niezadowolone obywateli nie przerodziło się w niechęć do władzy, lub nawet próbę jej obalenia, KPCh musi podjąć szybkie i zdecydowane działania. Partia jest tego świadoma – zarówno Mao, jak i Deng w przeszłości podkreślali zależność powodzenia KPCh od utrzymywania linii politycznej skupionej na masach, kontakcie ze „zwykłymi ludźmi” i spełnianiu ich potrzeb. Tę politykę, charakterystyczną dla systemów autorytarnych, precyzyjnie podsumowuje Milan Šimečka: „jeśli władza da milczącej większości dość przestrzeni, żeby ludzie mogli w niej rozwijać historię własnego życia i sprytnie obchodzić pułapki wielkiej historii, nie musi się niczego obawiać. To mechanizm, który dobrze funkcjonuje przez całe stulecia, a im bardziej nowoczesne środki dostaje do ręki państwo, aby w ten sposób kierować losem narodu, tym skuteczniej jest zabezpieczone wewnętrznymi wstrząsami” (Szczygieł 2020).

Powrót do koncepcji „wspólnego dobrobytu” ma dokładnie takie zadanie spełnić, co zostało potwierdzone przez Xi Jinpinga (Roberts 2021). Partyjne media promują sylwetkę lidera jako działacza chętnie rozmawiającego z ludźmi, co ma przekładać się na podkreślanie tożsamości KPCh jako opiekuna ludu. Ta koncepcja dogodnie promuje otoczenie obywatelami dobrobytem ponad bezwzględny wzrost gospodarczy, a także populistycznie promuje sentyment zabierania bogatym i oddawania biednym. W klasyfikacji think tanku The Center for Strategic and International Studies 0,3% Chińczyków jest ubogich; 47,4% należy do klasy niższej, a kolejne 34,6% i 16,2% – do klasy średniej niższej i średniej wyższej¹. KPCh może zatem z powodzeniem wskazywać na chciwość zaledwie 1,4% osób należących do klasy wyższej, choć oczywiście z wyłączeniem urzędników państwowych, nierzadko w tej grupie się znajdujących (CSIS China Power Project 2021).

Najlepszy symbol ponadprzeciętnej majątności stanowią prywatne koncerny technologiczne, których dodatkowym atutem dla KPCh są ich powszechne konotacje z niemoralnym działaniem. Stąd partia zapowiedziała ograniczanie „nadmiernie wysokich” zarobków i zachęcanie klasy wyższej i przedsiębiorstw do „powrotu do społeczeństwa” (Xinhua 2021). Tym samym

¹ Wartości podano w przybliżeniu do liczb dziesiętnych.

Xi gwałtownie przyspieszył rozwój filantropii w Chinach, czego nie udało się dotąd osiągnąć nawet mimo licznych starań Billa Gates'a i Warrena Buffeta oraz ich osobistej wizyty w 2010 r. (CNBC 2010). W odpowiedzi na jego wezwanie przedsiębiorstwa high-tech, zaniepokojone swoją przyszłością, pospiesznie podejmują działania, przez które mogą dzielić się majątkiem na mniej lub bardziej ogólne cele związane z kampanią „wspólnego dobrobytu” (szerzej patrz aneks, tabela nr 3). Pierwsze skutki polityki mobilizacyjnej po szyldem „wspólnego dobrobytu” sięgnęły także do podmiotów państwowych. Spółki państwowe, w tym także banki, wdrożyły rozmaite cięcia budżetowe w zakresie pensji (o nawet 60%), podróży służbowych, wydatków na klientów, oraz przesunęły przyznawanie bonusów (Reuters 2022).

Takie fundusze, zwłaszcza jeśli zostały подарowane bezpośrednio państwu lub prowincjom, mogą sponsorować pomysły na „wspólny dobrobyt”. Na razie trudno jednak ocenić, jakie będą faktyczne konsekwencje wynikające z nowej polityki ChRL, ponieważ oprócz retoryki gremia kierownicze chińskiej partii nie zaprezentowały nic konkretnego.

Oprócz pozyskiwania dodatkowych środków dyskurs „odbierania bogatym” ma dla KPCh także inne zalety, wśród których najważniejszą jest dyscyplinowanie i pokazywanie miejsca w szeregu coraz potężniejszym i wpływowym przedsiębiorcom. Pod przykrywką „wspólnego dobrobytu” władza może kontrolować biznesmenów, jednocześnie jawiąc się jako obrońcy ludu. Największym echem odbiła się „lekcja pokory” Jacka Ma. Właściciel Alibaby naraził się na nieprzychylność władzy po otwartej krytyce działań KPCh w stosunku do wielkich przedsiębiorstw w 2020 r., określając je „mentalnością lombardu wstrzymującą innowacje”. KPCh zareagowała natychmiast, blokując następnego dnia nadchodzący debiut giełdowy Ant Group, a Ma na jakiś czas zniknął ze sfery publicznej. Takie praktyki nie są obce reżimowi, a wśród kilkunastu osób, co do których istniało podejrzenie lub faktycznie były więzione przez partię, zazwyczaj wraz z uszczerbkiem na ich przedsiębiorstwie można wymienić Sun Dawu, Xiao Jianhua czy Guo Guangchanga. Ponadto w kwietniu 2021 r. Chińska Agencja Państwowa ds. Regulacji Rynku (SAMR) uznała, że grupa Alibaba nadużyła swojej pozycji, a stosowane kary finansowe dla sprzedawców, którzy nie oferowali swoich towarów wyłącznie na jej platformach, ograniczyły wolność gospodarczą. Do kasy państwa trafiło około 2,75 mld dolarów (Mierzejewski 2021). Tymi działaniami KPCh wysłała wyraźny sygnał – przedsiębiorcy mają nie angażować się w sprawy polityczne ani tym bardziej krytykować partii. Skoro to KPCh pozwoliła rozwinąć się branży high-tech, a tym samym pewnym osobom na zgromadzenie wielkiego majątku, to te same jednostki powinny być KPCh wdzięczne i milczeć. Jest to zresztą zgodne z innymi poglądami Xi Jinpinga na to, że nie powinno się łączyć biznesu i polityki (Xi 2015).

Taką dyscyplinę można przed ludem z łatwością tłumaczyć jako ochronę przed nieczystymi zagrywkami, zwłaszcza gdy takowych nie brak. Praktyki monopolistyczne (Alibaba), nieprawidłowe warunki pracy (Meituan) czy sprzedaż produktów podrobionych marek (Pinduoduo) nie wpisują się w rytm polityki „wspólnego dobrobytu”. Nacisk na przedsiębiorstwa high-tech jest powszechnie chwalony jako chroniący konsumentów, zwłaszcza w porównaniu z np. bezsilnością amerykańskiego ustawodawcy wobec Facebooka i jego modelu biznesowego, który wywołał „głębokie społeczne problemy” (Wu 2022).

Warto również zauważyć, że tolerowanie komentarzy ze strony bogatych i wpływowych przedsiębiorców mogłoby doprowadzić do wytworzenia oligarchów na wzór rosyjski. W ChRL znajduje się 1133 chińskich miliarderów – w 2022 r. była to największa na świecie liczba takich osób w jednym państwie (Hurun 2022). Przez ich kontakty międzynarodowe i duży wpływ na gospodarkę grupa miliarderów mogłaby stanowić dla partii spore wyzwanie, czego zgodnie z przyjętymi zasadami dominującej pozycji partii nie można tolerować. Tak jak w przeszłości, gdy kierownictwo chińskie czuło się zagrożone, tak i teraz KPCh rozpoczyna kampanie mobilizacyjne w myśl sentencji „zabić kurę by przestraszyć małpę”. Jednak ograniczanie swobody przedsiębiorstwom może mieć negatywne skutki dla gospodarki – nowe przepisy restrykcyjnie regulujące działalność deweloperów, choć zwiększyły bezpieczeństwo konsumenta, to zdecydowanie nie pomogły kryzysowi nieruchomościowemu. Ukrócenie praktyk monopolistycznych poskutkowało ustąpieniem ich utalentowanych liderów (np. Colina Huanga z Pinduoduo czy Ma Ji z ByteDance), restrukturyzacją zatrudnienia (Wall Street

Journal 2022) i spadkami wartości spółek o w sumie prawie bilion dolarów amerykańskich (Reuters 2021a), a wraz z nimi utratą zagranicznych akcjonariuszy. Nie będzie to pozostawało bez znaczenia dla chińskiej gospodarki, a bezpośrednio także dla obywateli, którym przedsiębiorstwa zapewniają 80% stanowisk pracy w miastach (Economist 2022). Kontakty z biznesem są zatem nieustannym przeciąganiem liny pomiędzy rozwojem a równością oraz pomiędzy nagradzaniem kapitalistów i ograniczaniem ich bogactwa (Sun 2022).

Jednak agresywna forma kampanii „wspólnego dobrobytu”, która – wydawałoby się – będzie trwała do zjazdu, została nieco rozluźniona. To właśnie z powodu trudności w gospodarce praktyczne konsekwencje przedsięwzięcia, takie jak wymuszanie dobroczynności na przedsiębiorcach, musiały odejść na dalszy plan. Dotychczasowe zmiany polityczne połączone z innymi czynnikami zewnętrznymi wpłynęły negatywnie na rozwój ekonomiczny, powodując, że Chiny wkroczyły w rok 2022 z pesymistycznymi przewidywaniami. Spowalniająca przez ogólną sytuację światową po pandemii oraz politykę „zero-covid” gospodarka miała małe szanse na wzbicie się do zakładanego przez chińskie władze celu - wzrostu gospodarczego na poziomie 5,5%. Nawet rządowa zachęta w postaci 44 miliardów dolarów amerykańskich na infrastrukturę i inwestycje banków wydana na koniec sierpnia 2022 r. nie zażegnała tej sytuacji (Financial Times 2022). Trudne warunki międzynarodowe, pogłębione przez konsekwencje wybuchu wojny na Ukrainie wywołały strach nawet u takich gigantów technologicznych jak Huawei, którego założyciel Ren Zhengfei w wewnętrznej notatce firmowej pisał o koncentracji na przetrwaniu do 2025 r. (The Guardian 2022). Lepiej nie jest w innych dziedzinach gospodarki. Branża nieruchomości, która dalej nie zażegnała kryzysu, zanotowała spadek kupna domów o 22% w pierwszych miesiącach 2022 r. (Asia Times 2022), a kupujący nadal odmawiają spłaty hipoteki mieszkań, które nie zostały jeszcze przez deweloperów wybudowane. Według przewidywań ten kryzys może pociągnąć za sobą recesję także w innych powiązanych z nieruchomościami sektorach jak zarządzanie obiektami, budownictwo, produkcja stali, a w końcu wpłynąć także na banki czy prowincjonalne rządy (CNBC 2022). Kryzys gospodarczy ma również inne oblicze – coraz więcej ludzi pozostaje bez pracy. W każdym kolejnym miesiącu 2022 r. następował wzrost wskaźnika bezrobotnych – w kwietniu 2022 r. było to 5,9% obywateli, z czego aż 18,2% stanowiły osoby z grupy wiekowej 16–24 lata (Jiu et al. 2020). W takiej sytuacji KPCh nie może pozwolić na ograniczanie przedsiębiorców, którzy stanowią nadzieję na rozwiązanie trudnej sytuacji gospodarczej, z czego zdaje sobie sprawę Li Keqiang i co znalazło odzwierciedlenie w wizycie i deklaracjach premiera na południu Chin w Shenzhen (Li 2022). Jednak w przeciwieństwie do tego program gospodarczy Xi Jinpinga zakłada etatystyczne podejście do gospodarki z promowaniem dużych projektów infrastrukturalnych i zwiększania znaczenia podmiotów gospodarczych z udziałem państwa. Takie deklaracje zostały potwierdzone w czasie wizyty gospodarskiej przewodniczącego w Liaoningu (Xinhua 2022).

Należy wnosić, że promowana kampania „wspólnego dobrobytu” nie była racjonalnie wyważoną propozycją ekonomiczną, a kampanią mobilizacyjną mającą spełnić osobiste ambicje Xi na wkroczenie do panteonu wielkich liderów KPCh koło Mao i Denga poprzez zaproponowanie przełomowej idei, która zdefiniuje kolejne dekady Chin. Pomysły ideologiczne nie wpływają jednak dobrze na wzrost gospodarczy. Zarówno zagraniczni, jak i chińscy przedsiębiorcy, i tak zniechęceni izolacją Chin na skutek pandemii Covid-19, zachowują powściągliwość w podejmowaniu nowych inwestycji i nawet usilne przekonywanie partii (także, a nawet przede wszystkim, w języku angielskim), że „wspólny dobrobyt” nie oznacza powrotu do egalitaryzmu (Xinhua 2021a), nie pomogło. Aby gospodarka mogła rozkwitnąć, przedsiębiorcy muszą poczuć się bezpiecznie. Dlatego w najbliższym czasie, choć nie można spodziewać się mniejszej popularności „wspólnego dobrobytu” w dyskursie partyjnym, to można przypuszczać, że jego praktyczne rozwiązania nie będą wdrażane.

CZEŚĆ TRZECIA

Sprawy personalne w roku XX Zjazdu

Jednym z kluczowych uprawnień zjazdu KPCh jest selekcja najważniejszych działaczy w partii, którzy przez pięcioletnią kadencję będą stali na jej czele. W rzeczywistości przekazanie władzy przez jedną ekipę kolejnej jest procesem trwającym ponad rok, ściśle nadzorowanym przez Stały Komitet Biura Politycznego, a sam zjazd stanowi niejako jej zwieńczenie. Polityczna ścieżka zaczyna się od systematycznego wyboru delegatów w 38 okręgach geograficznych i funkcjonalnych, następnie odbywa się zjazd wybierający władze KPCh, a kończy się podczas sesji rozpoczynającej nową kadencję parlamentu, gdy wybierane są władze państwa, które najczęściej pokrywają się z władzami partyjnymi.

Proces, o którym tu mowa, zaczął się w listopadzie 2021 roku, gdy lokalne komitety partyjne rozpoczęły wybór delegatów na zjazd KPCh. Działanie to jest nadzorowane przez Wydział Organizacyjny KC, który stanowi partyjny „dział kadr”. W poszczególnych prowincjach, regionach autonomicznych oraz miastach wydzielonych wybory odbywają się w różnym terminie, w zależności od tego, kiedy odbył się lokalny zjazd wyborczy. Warto mieć świadomość, że poszczególni liderzy partii mogą być wybrani z okręgów, z którymi nie mają nic wspólnego. Przykładowo, Xi Jinping został delegatem regionu autonomicznego Guangxi, choć jego rodzina wywodzi się z prowincji Shaanxi (gdzie spędził kilka lat jako nastolatek), wychowywał się w Pekinie i przez ćwierć wieku pracował w prowincjach Hebei, Fujian i Zhejiang. Do delegatów wybranych w 34 jednostkach lokalnych (w tym reprezentujących Hongkong, Makau oraz Tajwan) dołączyli reprezentanci spółek skarbu państwa, sektora finansowego, centralnych organów partyjnych i państwowych oraz wojska i policji zbrojnej. Łącznie w zjeździe uczestniczy łącznie 2296 delegatów, i co wyszczególniono w dokumentach partyjnych, wśród reprezentantów znajduje się 620 kobiet oraz 264 osoby pochodzące z mniejszości etnicznych (People’s Daily 2022).

Z punktu widzenia układu personalnego ważny jest wybór członków nowego Komitetu Centralnego oraz Centralnego Komitetu Inspekcji Dyscyplinarnej. W 2017 r. Komitet Centralny liczył 204 członków zwyczajnych oraz 172 tzw. zastępców członków, którzy mogą brać udział w posiedzeniach KC oraz uczestniczyć w dyskusji, jednak nie mogą głosować nad uchwałami. W 2017 r. Centralny Komitet Inspekcji Dyscyplinarnej posiadał 133 członków. Listy kandydatów do obu komitetów są wcześniej aprobowane przez Biuro Polityczne ustępującej kadencji i zawierają nieznacznie więcej kandydatów niż jest dostępnych miejsc (zasada *cha’e xuanju* 差额选举). Przykładowo, w 2012 roku było 532 kandydatów do objęcia 506 miejsc (Chen Zhong, Zhao Shiming i in., 2016). Oznacza to, że w dużej mierze oba komitety są wybrane jeszcze przed rozpoczęciem zjazdu krajowego. Natomiast dzień po jego formalnym zakończeniu, KC zbiera się na pierwszej sesji plenarnej, podczas której wybrani zostaną sekretarz generalny KPCh, Biuro Polityczne, Stały Komitet Biura Politycznego, Centralna Komisja Wojskowa oraz inne centralne organy partyjne. Lista kandydatów na te stanowiska również jest zatwierdzona przez Biuro Polityczne ustępującej kadencji i z reguły nie posiada jednak większej ilości nazwisk niż liczba stanowisk do obsadzenia. Oznacza to, że ten wybór jest już w pełni przesądzony przed Zjazdem Krajowym (Li 2016).

Zwieńczenie procesu przekazania władzy następuje na przełomie lutego i marca następnego roku. Zbiera się wtedy Ogólnochińskie Zgromadzenie Przedstawicieli Ludowych (parlament) nowej kadencji, które wybierze swoje władze, Radę Państwową (rząd centralny) oraz

przewodniczącego państwa. Lista kandydatów na te stanowiska jest zatwierdzana przez plenum KC, które odbywa się kilka dni przed sesją parlamentu (Jakóbiec, Rowiński 2006).

W ostatnich trzech dekadach ukonstytuował się względnie stały układ w Biurze Politycznym. Ten organ, składający się obecnie z 25 osób, zazwyczaj tworzą w mniej więcej równych proporcjach osoby reprezentujące organy KC (np. kierownik Wydziału Propagandy, sekretarz Centralnej Komisji Polityczno-Prawnej), centralne władze państwa (przewodniczący parlamentu, premier i wicepremierzy) oraz poszczególne regiony (sekretarze jednostek szczebla prowincjonalnego: miast wydzielonych oraz prowincji Guangdong i regionu autonomicznego Xinjiang). Skład uzupełniają dwaj zastępcy przewodniczącego Centralnej Komisji Wojskowej, którzy są zawodowymi wojskowymi (Miller 2018). Podział ten gwarantuje branie pod uwagę różnych punktów widzenia podczas podejmowania konkretnych decyzji, a zatem zapewnia równowagę w partii. Jednocześnie daje on gigantyczny wpływ na politykę państwa osobom, których podstawowe stanowisko tego nie gwarantowało. Szczególnie widoczne jest to w przypadku sekretarzy komitetów prowincjonalnych KPCh, którzy bez miejsca w Biurze Politycznym byłiby odpowiedzialni w ograniczonym zakresie tylko za niewielką obszar Chin.

Najważniejszym gremium partyjnym jest jednak Stały Komitet Biura Politycznego. To na jego posiedzeniach podejmowane są kluczowe decyzje odnośnie do wszystkich spraw państwowych. Po 1992 roku miał on zawsze siedmiu lub dziewięciu członków, którzy jednocześnie pełnili kluczowe stanowiska partyjno-państwowe: sekretarza generalnego KPCh, premiera, przewodniczącego parlamentu, przewodniczącego Ludowej Politycznej Konferencji Konsultatywnej², sekretarza Sekretariatu KC, sekretarza Centralnego Komitetu Inspekcji Dyscyplinarnej oraz pierwszego wicepremiera. Osoby te mają nieporównywalnie większy wpływ na działanie państwa w porównaniu nawet ze zwykłymi członkami Biura Politycznego. Ich znaczenie, rola oraz prestiż dają na tyle silną pozycję, że są w stanie budować swoje własne frakcje na szczeblu centralnym poprzez obsadzanie swoich najbliższych współpracowników na stanowiskach gwarantujących członkostwo w KC.

Charakter systemu politycznego Chin sprawia, że kluczową rolę pełnią w nim powiązania interpersonalne pomiędzy poszczególnymi działaczami partii, w szczególności relacje patron-klient (Shih i in. 2012). Wokół najwyższych przywódców partyjnych tworzą się frakcje (koalicje), które są niezbędnym elementem rządzenia państwem. Brak praworządności, przenikanie się kompetencji poszczególnych organów oraz silna pozycja lokalnych sekretarzy sprawia, że to dzięki umieszczeniu swoich protegowanych na kluczowych stanowiskach partyjnych i rządowych możliwe jest implementowanie polityki centrali. Dlatego każdy sekretarz generalny starał się wypromować jak największą ilość swoich zwolenników, podczas gdy mniej ważni przywódcy tworzyli różnego rodzaju mniejsze frakcje, często będące częścią szerszej koalicji.

Po 1992 r. ukształtowała się sytuacja, którą Cheng Li (2005) nazwał „jedną partią, dwoma frakcjami” (koalicjami). Wiązały się one z osobami dwóch następujących po sobie sekretarzy generalnych, którzy przez ponad dwie dekady rządili Chinami. Jedną frakcję stanowiło ugrupowanie Jiang Zemina, który w 1989 roku został wybrany sekretarzem generalnym KPCh w miejsce Zhao Ziyanga, posądzanego o zbyt sprzyjanie protestującym na placu Tiananmen. Jiang po zjeździe krajowym w 1992 r. zaczął agresywnie promować swoich protegowanych. Większość z nich pochodziła z Szanghaju, gdzie w latach 1985–1989 Jiang najpierw pełnił funkcję burmistrza, a następnie sekretarza miejskiego komitetu KPCh. Stąd też jego koalicja nazywana była kolokwialnie „bandą szanghajska” (上海帮 *Shanghai bang*), choć sporo jego protegowanych wywodziło się również z Ministerstwa Przemysłu Elektronicznego, którym wcześniej kierował (Li i White 2003). Druga grupa była skupiona wokół Hu Jintao, który w 1992 r. został włączony do Stałego Komitetu, a w latach 2002–2012 pełnił funkcję sekretarza generalnego. Rdzeń tej koalicji stanowili byli działacze Związku Komunistycznej Młodzieży Chin, młodzieżówki partyjnej, której Hu przewodził w połowie lat 80. XX wieku. Stąd też często jest ona po prostu nazywana „frakcją związku młodzieży” (团派 *tuanpai*). Część jego protegowanych wywodziła

² Organ do pewnego stopnia przypominający Front Jedności Narodu z okresu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

się również z prowincji Guizhou oraz Tybetu, gdzie Hu sprawował funkcję sekretarza, a nawet Uniwersytetu Tsinghua, gdzie studiował jeszcze przed rewolucją kulturalną (Wang 2006). Dynamika obu ugrupowań polegała nie tyle na wzajemnym zwalczaniu się, co „szorstkiej koegzystencji”. Wypracowane w ramach tej współpracy mechanizmy doprowadziły do podziału niemal wszystkich najważniejszych stanowisk w partii i państwie. Z reguły gdy na czele danej instytucji stał przedstawiciel jednej frakcji, to jego zastępcą był reprezentant drugiej.

Dojście Xi Jinpinga do władzy w 2012 r., a zwłaszcza efekty zjazdu w 2017 r., zburzyły tę dynamikę. Wraz z redefinicją sprzeczności, o czym była mowa w pierwszej części raportu, Xi Jinping w bezprecedensowo szybkim tempie skonsolidował władzę, reorganizując strukturę partii pod swoje potrzeby oraz promując swoich protegowanych (Choi i in. 2021). Według najdalej posuniętych obliczeń aż 15 członków (60%) obecnego Biura Politycznego ma bezpośrednie powiązania z Xi (Thomas 2020). Rdzeń jego zaplecza stanowi „nowa armia Zhijiang” (之江新军 *Zhijiang xinjun*), która skupia jego podwładnych z czasów, gdy pracował w prowincjach Fujian (1985–2002) oraz Zhejiang (2002–2007). Część obecnych członków Biura Politycznego było jego podwładnymi w Szanghaju, gdzie spędził kilka miesięcy w 2007 r. Dodatkowo, dość charakterystyczne w przypadku Xi jest obecność w jego zapleczu dwóch przenikających się grup – tzw. frakcji Shaanxi oraz przyjaciół z dzieciństwa, studiów i wczesnej kariery. Wynikają one z szerokich znajomości, które Xi mógł zawrzeć dzięki byciu „książątkiem”, tj. potomkiem zasłużonego działacza KPCh. Frakcja Shaanxi to grupa, z którą utrzymywał kontakty dzięki wpływom, które jego rodzina posiadała w tej prowincji.

Do najbardziej wpływowych sojuszników i protegowanych Xi Jinpinga, będących członkami Stałego Komitetu, można zaliczyć Wang Qishana, Li Zhanshu, Zhao Leji i Wang Huninga (Lam 2015). Znajomość Wang Qishana i Xi sięga czasów zesłania na wieś podczas „rewolucji kulturalnej”. Ich relacje umocniło to, że Wang pobrał się z córką późniejszego wicepremiera, co włączyło go do kręgu „książąt”. W latach 2012–2017 był członkiem Stałego Komitetu odpowiedzialnym za kampanię antykorupcyjną, która utorowała drogę do wysokich urzędów licznym protegowanym Xi. Z powodu limitu wieku Wang musiał zrezygnować z zasiadania w gremiach partyjnych, ale w 2018 r. został zastępcą Xi Jinpinga na stanowisku Przewodniczącego ChRL. Jednocześnie nadal wydaje się być zapraszany na posiedzenia Stałego Komitetu – przy wszystkich publicznych uroczystościach występuje razem z jego członkami. Jego rolę w partii przejął Zhao Leji, który wcześniej stał na czele Wydziału Organizacyjnego KC i pomagał obecnemu przewodniczącemu w uzupełnianiu stanowisk, które były zwalniane podczas kampanii antykorupcyjnej kierowanej przez Wang. Zhao jest przedstawicielem „frakcji Shaanxi” (Li 2014a).

Kolejnym ważnym politykiem jest Li Zhanshu, którego można nazwać „prawą ręką” Xi Jinpinga. Obaj poznali się na początku lat 80. XX wieku w prowincji Hebei, gdzie sprawowali funkcję sekretarzy dwóch różnych powiatów przynależnych do miasta Shijiazhuang, stolicy prowincji. Gdy w 2012 r. Xi przejmował władzę, sprowadził Li do Pekinu na stanowisko dyrektora Biura Prezydialnego KC, jednostki odpowiedzialnej za obsługę administracyjną KC oraz przygotowanie i obieg partyjnych dokumentów. W obecnej kadencji Li pełni funkcję przewodniczącego parlamentu, przez co pilnuje agendy legislacyjnej (Brown 2016).

Szczególną rolę w otoczeniu Xi pełni Wang Huning. Ten były akademik z Uniwersytetu Fudan w Szanghaju został ściągnięty w roli doradcy do Pekinu jeszcze przez Jiang Zemina. Z czasem stał się ideologicznym mózgiem partii, który lojalnie wspomagał również Hu Jintao oraz Xi (Che 2022). Przez pierwsze pięć lat rządów Xi kierował on pracami Biura Analizy Polityki KC. Jednocześnie był w wąskim gronie współpracowników, których sekretarz generalny zabierał ze sobą w każdą podróż krajową i zagraniczną. Obecnie stoi na czele Sekretariatu KC, jednocześnie nadzorując pracę ideologiczną i propagandową partii. Rola czołowego ideologa KPCh jest tym ważniejsza, że, co sugerowano w czasie XIX Zjazdu, chińska partia staje się partią „walki i rozwiązywania sprzeczności”. Takie zaplecze jest konieczne do realizowania wizji Chin przewodniczącego Xi Jinpinga.

Wśród członków Biura Politycznego będących jednocześnie sekretarzami prowincjonalnych komitetów KPCh dominują protegowani Xi: Cai Qi w Pekinie, Li Qiang w Szanghaju, Chen

Min'er w Chongqingiu oraz Li Xi w Guangdongzie. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują Cai Qi, który został zaangażowany do Biura Politycznego bez wcześniejszego doświadczenia w KC, co zdarza się niezwykle rzadko. Warto również wskazać na Li Qianga – przez kilka lat w Zhejiangu pełnił on rolę osobistego sekretarza Xi, a obecnie sprawuje funkcję, która od ponad trzech dekad była trampoliną do Stałego Komitetu (patrz aneks tabela nr 4).

Niemniej ważni są protegowani Xi, którzy szefują poszczególnym centralnym organom partyjnym. Ding Xuexiang, którego Xi poznał w Szanghaju, stoi obecnie na czele Biura Prezydialnego KC, jednocześnie od dekady kieruje pracami osobistego biura sekretarza generalnego. Huang Kunming, który jest członkiem „nowej armii Zhijiang”, szefuje Wydziałowi Propagandy. To dzięki jego staraniom wizerunek Xi Jinpinga nie znika z pierwszej strony „Dziennika Ludowego”, a wieczorne wiadomości codziennie poświęcają sporą część ramówki sekretarzowi generalnemu. Kluczowa jest jednak rola Chen Xi, który w latach 2013–2017 był zastępcą dyrektora Wydziału Organizacyjnego KC, a następnie awansował na kierownika tej jednostki. Chen jest przyjacielem ze studiów Xi Jinpinga, który został na uczelni rozwijać karierę akademicką. Dopiero gdy Xi wszedł do Stałego Komitetu, Chen zaczął realizować się na stanowiskach politycznych poza uczelnią. Nagły wzrost znaczenia ludzi Xi Jinpinga w aparacie partyjno-państwowym jest w dużej mierze jego zasługą. Jednocześnie za sprawą Chena wyrasta powoli pewnego rodzaju frakcja Tsinghua, która może stanowić kolejne zaplecze sekretarza generalnego (Tsai i Liao 2019). Do niej można zaliczyć osoby, które w ostatnich dwóch dekadach pełniły kierownicze stanowiska na tej uczelni wyższej, m.in. Chen Jininga (burmistrz Pekinu), Hu Hepinga (minister kultury i turystyki, zastępca szefa Wydziału Propagandy) i Chen Xu (wiceszefowa Wydziału Zjednoczonego Frontu). Poza tym za stronników sekretarza generalnego uważani są wiceszefowie Centralnej Komisji Wojskowej Xu Qiliang (pracował z Xi w Fujian) oraz Zhang Youxia (koneksje towarzyskie), a także wicepremier Liu He (przyjaciel Xi jeszcze z czasów szkoły podstawowej).

Truizmem jest dowodzenie, że Xi Jinping jest postacią dominującą w KPCh. Jednak mimo jego pozycji nie udało mu się obsadzić wszystkich organów aparatu partyjno-państwowego swoimi protegowanymi. Istnieje kilka obszarów, w których starał się to uczynić w ostatnich latach.

W tym miejscu należy wskazać, że w dalszym ciągu premierem jest Li Keqiang, protegowany Hu Jintao, którego można uznać za obecnego przywódcę wcześniej wspomnianej „frakcji związku młodzieży”. W wyniku XIX Zjazdu liczba byłych członków młodzieżówki partyjnej w Komitecie Centralnym drastycznie spadła (Brona 2021), jednak nadal posiadają oni relatywnie dużą reprezentację w Biurze Politycznym. Do tego obozu zaliczani są Wang Yang, członek Stałego Komitetu i zarazem przewodniczący Ludowej Politycznej Konferencji Konsultatywnej oraz Hu Chunhua, wicepremier. Inny wicepremier Han Zheng także był wysoko postawionym członkiem Związku Komunistycznej Młodzieży Chin, choć jego koneksje w tej organizacji nigdy nie były podstawowym źródłem jego siły. W podobnej sytuacji są Li Zhanshu i Chen Xi, którzy swoją pozycję zawdzięczają głównie Xi Jinpingowi, ale również zaszli do wysokich stanowisk w młodzieżówce partyjnej, mogą więc mieć relacje z Li Keqiangiem jeszcze z tego okresu swojej kariery. Do tego byli podwładnymi Li z czasów, gdy kierował prowincjami Henan i Liaoning są Chen Quanguo oraz Sun Chunlan. Xi Jinping będzie bez wątpienia starał się umieścić więcej swoich protegowanych w rządzie, w szczególności na stanowiskach wicepremiera, które gwarantują również miejsce w Biurze Politycznym.

Drugim obszarem, gdzie Xi Jinping ma relatywnie słabe wpływy, są komitety prowincjonalne KPCh. Tyczy się to 25 jednostek, które nie mają swoich reprezentantów w Biurze Politycznym. Jesienią 2021 r. i wiosną 2022 r. odbyła się seria prowincjonalnych zjazdów partyjnych, które wybrały władze na nowe pięcioletnie kadencje. Jednak wśród powołanych sekretarzy trudno jest znaleźć protegowanych Xi, a dość sporą część z nich można uznać za związanych z Li Keqiangiem i Wang Yangiem. Oznacza to, że w celu utrzymania wpływów w regionach Xi Jinping będzie musiał postarać się, aby jego stronnicy utrzymali się w kluczowych prowincjach dających miejsce w Biurze Politycznym.

Trzecim obszarem, gdzie Xi miał relatywnie niskie wpływy na początku obecnej kadencji, był aparat bezpieczeństwa kierowany przez Komisję Polityczno-Prawną. Jej członkami są m.in.

szefowie Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, Ministerstwa Bezpieczeństwa Narodowego, Najwyższego Sądu Ludowego i Najwyższej Prokuratury Ludowej. Obecnie na czele komisji stoi Guo Shengkun, będący ostatnią postacią jednoznacznie kojarzoną z frakcją Jiang Zemina w Biurze Politycznym (Lam 2022). Od dwóch lat trwa jednak systematyczna czystka w aparacie bezpieczeństwa. Jej ofiarą padli m.in. były minister sprawiedliwości, kilkoro wiceministrów bezpieczeństwa publicznego, a także setki lokalnych policjantów, sędziów, prokuratorów i innych członków resortów siłowych, którzy pełnili funkcje kierownicze na szczeblu prowincjonalnym i prefekturalnym. Próbą zdobycia wpływów w Komisji Polityczno-Prawnej kieruje Chen Yixin, jeden z członków Komisji Polityczno-Prawnej i jednocześnie były osobisty sekretarz Xi Jinpinga z prowincji Zhejiang. W ostatniej dekadzie stopniowo podnoszono rangę Wang Xiaohonga, innego kluczowego protegowanego Xi w tym obszarze. Wang był szefem policji w mieście Fuzhou, gdy Xi sprawował funkcję sekretarza miejskiego komitetu w latach 90. XX wieku. W 2015 r. Xi ściągnął go na stanowisko sekretarza biura bezpieczeństwa publicznego w stolicy, a następnie awansował na wiceszefa Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego (2016) i wiceministra w randze ministra (2018). W ostatnich miesiącach został on najpierw awansowany na sekretarza partii w resorcie, a w czerwcu 2022 r. na ministra. Oznacza to, że jest na dogodnej pozycji do objęcia funkcji sekretarza Komisji Polityczno-Prawnej, bowiem jej trzech ostatnich szefów pełniło wcześniej rolę ministra bezpieczeństwa publicznego. Jeżeli taki będzie wynik wyborów do Biura Politycznego, będzie można uznać, że Xi Jinpingowi udało się podporządkować sobie resorty siłowe.

Podsumowanie

Nadchodzące pięć lat zostanie ukonstytuowane przez zarówno dyskusje teoretyczne, jak i konfiguracje polityczne w gremiach decyzyjnych KPCh. Biorąc pod uwagę analogiczną sytuację sprzed ostatniego Zjazdu należy uznać, że zdefiniowanie podstawowych sprzeczności będzie generowało metody ich łagodzenia. Nie jest wykluczone, że postępować będą kampanie mobilizacji społecznej, które zastąpią rozwój oparty na wzroście gospodarczym. Ten będzie coraz trudniejszy do utrzymania na poziomie zapewniającym relatywnie wysokie możliwości dochodu, co najpewniej pociągnie za sobą coraz większy interwencjonizm centralny i postępującą politykę izolacji Chin od świata zewnętrznego. Xi Jinping sygnalizował to już w czasie ostatniego zjazdu, na którym zredefiniował pojęcie sprzeczności uznając, że „najbardziej widocznym problemem jest niezrównoważony i niewystarczający rozwój, który stał się główną przeszkodą dla zaspokojenia rosnących potrzeby ludzi w zakresie lepszego życia”. Wydaje się, że choć co do głównej sprzeczności partia ustaliła kompromis, to jednak w dalszym ciągu formy jego rozwiązania podlegają debacie. Symboliczne w tym kontekście są wypowiedzi premiera Li Keqiang (2022), który porównując „reformy i otwarcie” do nurtów rzeki Żółtej i Yangtze przekonuje, że tej polityki nie da się odwrócić, bo jest tak silna jak dwie główne rzeki Chin. Jednak kierunki gospodarczego rozwoju państwa będą zależeć od pozycji Xi Jinpinga ustalonej w czasie XX Zjazdu. Wtedy może okazać się, że da się zmienić bieg ustalonych nurtów.

Aneks

Tabela nr 1
Zmiana najważniejszych kategorii w dyskursie partyjnym (1992-2017)

Zjazd XIV	Zjazd XV	Zjazd XVI	Zjazd XVII	Zjazd XVIII	Zjazd XIX
Partia	Partia	Partia	Rozwój	Partia	Partia
Lud	Lud	Lud	Partia	Rozwój	Lud
Ekonomiczny	Rozwój	Rozwój	Lud	Lud	Chiński
Reformy	Socjalistyczny	System	System	System	Chiny
Rozwój	Chiny	Poprawa	Chiński	Chiński	Rozwój
Socjalistyczny	Socjalizm	Socjalistyczny	Poprawa	Chiny	Nowy
Chiny	System	Praca	Chiny	Poprawa	System
Ekonomia	Chiński	Państwo	Reformy	Społeczny	Praca
Socjalizm	Ekonomiczny	Ekonomiczny	Społeczny	Nowy	Kraj
Chiński	Reformy	Chiński	Nowy	Socjalizm	Poprawa

Analiza na podstawie zestawienia ilościowego pierwszych dziesięciu najczęściej występujących kategorii w referatach partyjnych Jiang Zemina (XIV, XV, XVI), Hu Jintao (XVII, XVIII) oraz Xi Jinping (XIX) przygotowana przy użyciu oprogramowania WordStat.9.

Tabela nr 2
Kategorie dotyczące zarządzania państwem w referatach zjazdów 1992-2017
(udział procentowy w całości referatu)

KATEGORIE/ZJAZD	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX
Kampania	0,03%	0,03%	0,03%	0,14%	0,00%	0,14%
Konsensus	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,08%	0,14%
Sprzecznosci	0,06%	0,08%	0,06%	0,03%	0,00%	0,20%
Koordinacja	0,00%	0,08%	0,14%	0,08%	0,14%	0,59%
Demokracja	0,47%	0,81%	0,92%	1,09%	0,98%	1,03%
Deng Xiaping (idee)	0,36%	1,65%	0,45%	0,31%	0,17%	0,06%
Rozwój	3,07%	2,87%	4,35%	6,56%	6,11%	4,52%
Dyplomacja	0,00%	0,00%	0,03%	0,06%	0,06%	0,08%
Ekonomia	2,07%	1,67%	1,62%	1,14%	1,09%	0,78%
Polityka zagraniczna	0,11%	0,08%	0,11%	0,14%	0,03%	0,06%
Historia	0,31%	0,25%	0,25%	0,06%	0,17%	0,64%
Ideologia	0,17%	0,20%	0,17%	0,08%	0,00%	0,11%
Sprawiedliwość	0,06%	0,00%	0,11%	0,28%	0,33%	0,39%
Leninizm	0,14%	0,45%	0,11%	0,08%	0,11%	0,17%
Mao Zedong (idee)	0,28%	0,33%	0,14%	0,22%	0,17%	0,08%
Marksizm	0,45%	1,06%	0,33%	0,53%	0,25%	0,36%
Masy	0,33%	0,42%	0,08%	0,00%	0,00%	0,00%
Armia	0,06%	0,20%	0,28%	0,73%	0,81%	1,45%
Reformy	3,10%	1,90%	1,93%	2,60%	2,34%	1,76%
Odrodzenie	0,00%	0,14%	0,31%	0,22%	0,00%	0,84%
Zjednoczenie	0,20%	0,61%	0,53%	0,31%	0,28%	0,25%
Bezpieczeństwo	0,28%	0,36%	0,50%	0,75%	1,17%	1,17%
Socjalizm	2,07%	2,40%	1,00%	1,79%	2,48%	2,07%
Stabilność	0,36%	0,64%	0,59%	0,56%	0,56%	0,53%
Walka	0,31%	0,17%	0,06%	0,08%	0,11%	0,36%
Nadzór	0,20%	0,56%	0,59%	0,06%	0,20%	0,28%
Tradycja	0,06%	0,06%	0,20%	0,00%	0,00%	0,00%

Odrodzenie w kontekście „wielkiego odrodzenia narodu chińskiego” oraz „zjednoczenie” w odniesieniu do relacji z Tajwanem.

Źródło: analiza ilościowa referatów zjazdowych przedstawionych kolejno przez Jiang Zemina (XIV, XV, XVI), Hu Jintao (XVII, XVIII) oraz Xi Jinping (XIX) przygotowana przy użyciu oprogramowania WordStat.9.

Tabela nr 3
Przykładowe darowizny osób prywatne i podmioty związane z branżą high-tech w roku 2021

Darczyńca	Kwota darowizny (w dolarach amerykańskich)	Cel
Alibaba	15,5 miliardów	„wspólny dobrobyt”
Tencent	15 miliardów	środowisko naturalne, edukacja, reformy obszarów wiejskich, pomoc technologiczna dla osób starszych
Tencent	6.3 miliarda	„wspólny dobrobyt”
Lei Jun (założyciel Xiaomi)	2,2 miliarda	nieokreślony cel
Colin Huang (założyciel Pinduoduo)	1,85 miliarda	edukacja
He Xiangjian (założyciel Midei)	975 milionów	walka z ubóstwem, opieka medyczna, kultura
Zhang Yiming (założyciel ByteDance)	77 milionów	edukacja w rodzinnej miejscowości Longyan w prowincji Fujian

Źródło: opracowanie własne na podstawie ogólnodostępnych materiałów agencji prasowych Bloomberg, The Guardian, NBC News, AlJazeera.

Tabela nr 4
Główni protegowani przewodniczącego Xi Jinpinga w Biurze Politycznym

Imię nazwisko	Obecna funkcja	Związki z Xi Jinpingiem
Cai Qi	Sekretarz KPCh w Pekinie	Znajomość z prowincji Fujian za sprawą stanowiska Cai Qi w kancelarii władz prowincjonalnych; współpraca w prowincji Zhejiang (2002–2007); Cai Qi wicedyrektorem biura kierowanej przez Xi Centralnej Komisji Bezpieczeństwa Narodowego (2014–2016)
Li Qiang	Sekretarz KPCh w Szanghaju	Współpraca w Zhejiang (2002–2007), Li Qiang m.in. odpowiednikiem szefa kancelarii w administracji kierowanej przez Xi
Chen Min'er	Sekretarz KPCh w Chongqing	Współpraca w Zhejiang (2002–2007), Chen Min'er dyrektorem prowincjonalnego Wydziału Propagandy
Li Xi	Sekretarz KPCh w Guangdong	Koneksje towarzyskie
Ding Xuexiang	Dyrektor Biura Prezydialnego KC	Znajomość z Szanghaju (2007), Ding Xuexiang odpowiednikiem szefa kancelarii w administracji miejskiej kierowanej przez Xi
Huang Kunming	Dyrektor Wydziału Propagandy KC	Znajomość prawdopodobnie z Fujian, ale bliższa współpraca w Zhejiang (2002–2007) – Huang Kunming sekretarzem w komitetach na szczeblu prefektury
Chen Xi	Dyrektor Wydziału Organizacyjnego KC	Znajomość ze studiów na Uniwersytecie Tsinghua w latach 1975–1979
Xu Qiliang	Wiceprzewodniczący Centralnej Komisji Wojskowej	Znajomość z Fujian; Xu dowódcą bazy lotnictwa w prowincji
Zhang Youxia	Wiceprzewodniczący Centralnej Komisji Wojskowej	Koneksje towarzyskie
Liu He	Wicepremier	Znajomość z czasów szkoły podstawowej

Źródło: opracowanie autora na podstawie ogólnodostępnych biogramów polityków publikowanych przez strony internetowe Agencji Prasowej Xinhua.

Bibliografia

Dokumenty partyjne

- Hu Jintao, 2007, Full text of Hu Jintao's report at 17th Party Congress, dostepne online: https://www.chinadaily.com.cn/china/2007-10/24/content_6204564.htm (stan z 24.09.2022).
- Hu Jintao, 2012, Full text of Hu's report at 18th Party Congress, dostepne online: https://www.chinadaily.com.cn/china/19thpcnationalcongress/2012-11/18/content_29578562.htm (stan z 24.09.2022).
- Jiang Zemin, 1992, Full Text of Jiang Zemin's Report at 14th Party Congress, dostepne online: http://www.bjreview.com/document/txt/2011-03/29/content_363504.htm (stan z 24.09.2022).
- Jiang Zemin, 1997, Hold High the Great Banner of Deng Xiaoping Theory for an All-round Advancement of the Cause of Building Socialism with Chinese Characteristics' Into the 21st Century, dostepne online: http://www.bjreview.com.cn/document/txt/2011-03/25/content_363499.htm (stan z 25.09.2022).
- Jiang Zemin, 2002, Full Text of Jiang Zemin's Report at the 16th Party Congress, dostepne online: <http://www.china.org.cn/english/2002/Nov/49107.htm> (stan z 25.09.2022).
- Li, Keqiang, 2022, Li Keqiang presided over the symposium on the economic situation of the principal responsible persons of the provincial government of the major economic governments, dostepne online: http://www.gov.cn/premier/2022-08/16/content_5705604.htm (stan z 24.09.2022).
- Mao, Tse-tung, 1937, On Contradiction, Selected Works of Mao Tse-tung, Foreign Languages Press" (Peking, 1967), Vol. I, dostepne online: <https://cmpa.io/en/wp-content/uploads/sites/2/2021/02/MAO-ON-CONTRADICTION.pdf> (stan z 28.09.2022).
- Mao, Tse-tung, 1957, On the Correct Handling of Contradictions Among the People, February 27, 1957, Selected Works of Mao Tse-tung: Vol. V, dostepne online: https://www.marxists.org/reference/archive/mao/selected-works/volume-5/mswv5_58.htm (28.09.2022).
- People's Daily, 2022, Zhongguo Gongchandang di ershi ci quanguo daibiao da hui daibiao mingdan (Lista delegatów na XX Zjazd Krajowy Komunistycznej Partii Chin) dostepne online: <http://politics.people.com.cn/n1/2022/0925/c1001-32533541.html> (stan z 25.09.2022)
- Xi Jinping, 2017, Full text of Xi Jinping's report at 19th CPC National Congress, dostepne online: http://www.xinhuanet.com/english/special/2017-11/03/c_136725942.htm (stan z 24.09.2022).

Materiały i opracowania

- Arnold, Tom, Jones, Marc, Analysis: Valuing China assets no easy task after \$1 trillion wipeout, Reuters 2021, dostepne online: <https://www.reuters.com/business/finance/valuing-china-assets-no-easy-task-after-1-trillion-wipeout-2021-08-16/>. (stan z 24.09.2022).
- Badkar, Mamta, 2021, Here's How We Know Beijing Is Terrified About Social Unrest, Insider, 2012, dostepne online: <https://www.businessinsider.com/heres-how-we-know-beijing-is-terrified-about-social-rest-2012-11?IR=T>. (stan z 24.09.2022).
- Bandurski, David 2021, A History of Common Prosperity, China Media Project, dostepne online: <https://chinamediaproject.org/2021/08/27/a-history-of-common-prosperity/> (stan z 24.09.2022).
- Bloomberg, 2021, Xi Doubles Mentions of 'Common Prosperity,' Warning China's Rich, dostepne online: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-08-22/xi-doubles-mentions-of-common-prosperity-warning-china-s-rich#xj4y7vzkg>. (stan z 24.09.2022).
- Brona, Adrian, 2021, *Selecting cadres: former members of the CCYL in the 19th Central Committee of CPC*, [w:] Asia in World Politics: Past, Present, and Future, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, s. 41–53.
- Brown, Kerry, 2016, *CEO, China: The Rise of Xi Jinping*, Londyn: I.B. Tauris.
- Che, Chang, 2022, *How a Book About America's History Foretold China's Future*, The New Yorker, <https://www.newyorker.com/books/second-read/how-a-book-about-americas-history-foretold-chinas-future> (stan z 24.09.2022).
- Chen Zhong, Zhao Shiming i in., 2016, *The selection and Appointment of Officials in China*, Pekin: Renmin Chubanshe.
- Cheng, Evelyn 2022, Here's where China's real estate troubles could spill over, CNBC, dostepne online: <https://www.cnbc.com/2022/08/12/heres-where-chinas-real-estate-troubles-could-spill-over.html>. (stan z 24.09.2022).
- Choi, Eun Kyong, Givens, John Wagner, MacDonald, Andrew, 2021, *From Power Balance to Dominant Faction in Xi Jinping's China*, „China Quarterly”, t. 248, s. 935–956.
- Crippen, Alex, 2010, Warren Buffett & Bill Gates Seek to Soothe Suspicions Over China Philanthropy Visit, CNBC, dostepne online: <https://www.cnbc.com/2010/09/06/warren-buffett-bill-gates-seek-to-soothe-suspicions-over-china-philanthropy-visit.html>. (stan z 24.09.2022).
- CSIS China Power Project, 2021, How Well-off is China's Middle Class?, dostepne online: <https://chinapower.csis.org/china-middle-class/>. (stan z 24.09.2022).
- Hurun 2022, Hurun Global Rich List 2022, dostepne online: <https://www.hurun.net/en-US/Info/Detail?num=EAR425P9JVTE>. (stan z 24.09.2022).

- Financial Times, 2022, China unveils \$44bn in new support to bolster battered economy, dostępne online: <https://www.ft.com/content/9ceb1b80-215b-4b9b-ab47-fb982a34273a>. (stan z 24.09.2022).
- Jakóbiec Wojciech, Rowiński Jan, System konstytucyjny Chińskiej Republiki Ludowej, Warszawa 2006.
- Lam, Willy Wo-Lap, 2015, *Chinese Politics in the Era of Xi Jinping: Renaissance, Reform, or Retrogression?*, New York: Routledge.
- Lam, Willy Wo-Lap, 2022, *As Rival Factions Gain Traction, Xi Seeks to Secure Support from the Military*, "China Brief", t. 22, nr 2, s. 6–10.
- Li, Cheng, White, Lynn, 2003, *The Sixteenth Central Committee of the Chinese Communist Party: Hu Gets What?*, "Asian Survey", t. 43, nr 4, s. 553–597.
- Li, Cheng, 2005, *One Party, Two Factions: Chinese Bipartisanship in the Making?*, Carnegie Endowment for International Peace, dostępne online: <https://carnegieendowment.org/files/Li.pdf> (stan z 24.09.2022).
- Li, Cheng, 2014, *Xi Jinping's Inner Circle (Part 1: The Shaanxi Gang)*, "China Leadership Monitor", nr 43, dostępne online: <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/06/Xi-Jinping-Inner-Circle.pdf> (stan z 24.09.2022).
- Li, Cheng, 2016, *Chinese Politics in the Xi Jinping Era. Reassessing Collective Leadership*, Waszyngton: Brookings Institution Press.
- Li, Selena, China's 'common prosperity' drive slashes pay and perks for investment bankers, Reuters 2022, dostępne online: <https://www.reuters.com/world/china/chinas-common-prosperity-drive-slashes-pay-perks-investment-bankers-2022-07-29/>. (stan z 24.09.2022).
- Li, Zhiyu, 2019, Mobilisation, [w:] *Afterlives of Chinese Communism: Political Concepts from Mao to Xi*, red. Sorace, Christian, Ivan Franceschini, and Nicholas Loubere, (wyd. I miejsce wydania).
- Liu, John et al., 2020, China Unemployment Rate for Young People Hits Record Highs, Bloomberg, dostępne online: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-05-31/china-unemployment-rate-for-young-people-hits-record-highs>. (stan z 24.09.2022).
- Madsen, Robert, Mass Mobilization in Mao's China, "Problems of Communism", nr 30, 1981.
- Mierzejewski, Dominik, 2021, Nowy wróg, stare podziały (Opinie, Rzeczpospolita), dostępne online: <https://www.rp.pl/opinie-polityczno-spoleczne/art8554571-dominik-mierzejewski-nowy-wrog-stare-podzialy> (stan z 24.09.2022)
- Mierzejewski, Dominik, 2022, Divergent Economic and Ideological Visions Contend Ahead of 20th Party Congress, "China Brief" Volume: 22, Issue: 12, dostępne online: <https://jamestown.org/program/divergent-economic-and-ideological-visions-contend-ahead-of-20th-party-congress/> (stan z 24.09.2022)
- Miller, Alice, 2018, *The 19th Central Committee Politburo*, "China Leadership Monitor", nr 55, dostępne online: <https://www.hoover.org/sites/default/files/research/docs/clm55-am-final.pdf> (stan z 24.08.2022)
- Ni, Vincent, The party's over: China clamps down on its tech billionaires, The Guardian 2022, dostępne online: <https://www.theguardian.com/technology/2022/08/26/china-tech-billionaires> | Chinese economy | The Guardian.
- Xinhua, 2021, Official says common prosperity in China not egalitarianism, dostępne online: http://www.news.cn/english/2021-08/26/c_1310150532.htm (stan z 24.09.2022).
- Ou, Zhirong, Why China's housing market is collapsing, Asia Times 2022, dostępne online: <https://asiatimes.com/2022/08/why-chinas-housing-market-is-collapsing/>.
- Roberts, Dexter Tiff, 2021, What is "Common Prosperity" and how will it change China and its relationship with the world?, Atlantic Council, dostępne online: <https://www.atlanticcouncil.org/in-depth-research-reports/issue-brief/common-prosperity/> (stan z 24.09.2022).
- Shih, Victor, Adolph, Christopher, Mingxing Liu, 2012, *Getting Ahead in the Communist Party: Explaining the Advancement of Central Committee Members in China*, "American Political Science Review", t. 106, nr 1, s. 166–187.
- Statista, 2022, Gini index: inequality of income distribution in China from 2004 to 2020, dostępne online: <https://www.statista.com/statistics/250400/inequality-of-income-distribution-in-china-based-on-the-gini-index/>. (stan z 24.09.2022).
- Sun, Xin, Decoding China's "Common Prosperity" Drive, LSE Ideas 2022, dostępne online: <https://www.lse.ac.uk/ideas/Assets/Documents/updates/LSEIdeas-Decoding-Chinas-Common-Prosperity-Drive.pdf>. (stan z 24.09.2022).
- Szczygieł, Mariusz, 2020, *Osobisty przewodnik po Pradze*, wyd. I, Warszawa.
- The Economist, 2022, Some Chinese want their country to move closer to communism, dostępne online: <https://www.economist.com/china/2022/06/30/some-chinese-want-their-country-to-move-closer-to-communism>. (stan z 24.09.2022).
- Thomas, Neil, 2020, *Ties That Bind: Xi's People on the Politburo*, Macropolo, dostępne online: <https://macropolo.org/analysis/the-ties-that-bind-xi-people-politburo/> (stan z 24.09.2022)
- Tsai, Wen-Hsuan i Liao Xingmiu, 2019, The Impending Rise of the "Tsinghua Clique": Cultivation, Transfer, and Relationships in Chinese Elite Politics, "Journal of Contemporary China", t. 28, nr 120, s. 948–964.
- Wang, Zhengxu, 2006, *Hu Jintao's Power Consolidation: Groups, Institutions, and Power Balance in China's Elite Politics*, Issues and Studies, t. 42, nr 4, s. 97–136.
- Wu, Guoguang 2022, China's Common Prosperity Program: Causes, Challenges, and Implications, Asia Society, dostępne online: <https://asiasociety.org/policy-institute/chinas-common-prosperity-program-causes-challenges-and-implications>. (stan z 24.09.2022).

- Xie, Stella Yifang, Xi Jinping's 'Common Prosperity' Was Everywhere, but China Backed Off, Wall Street Journal 2022, dostępne online: <https://www.wsj.com/articles/xi-jinpings-common-prosperity-was-everywhere-but-china-backed-off-11648978380>. (stan z 24.09.2022).
- Xinhua, 2021, Xi Jinping zhuchi zhaokai zhongyan caijing weiyuanhui di shi ci huiyi qiangdiao zai gao zhiliang fazhan zhong cujin gongtong fuyu tongchou zuo hao zhongda jinrong fengxian fangfa huajie gongzuo (Xi Jinping przewodniczył 10. posiedzeniu Centralnej Komisji Finansowo-Gospodarczej, podkreślając promowanie wspólnego dobrobytu w rozwoju wysokiej jakości oraz koordynację zapobiegania poważnym zagrożeniom finansowym i ich rozwiązywania), dostępne online: http://www.xinhuanet.com/politics/2021-08/17/c_1127770343.htm (stan z 20.09.2022).
- Xinhua, 2022, Xi Focus: Xi stresses revitalization of northeast China, dostępne online: <https://english.news.cn/20220818/ae575d3533342d4846770ae50b06bc0/c.html> (stan z 24.09.2022).

习近平同志主持会议并

习近平同志主持会议并作重要讲话
习近平任中共中央总书记中央军委主
席
党的十八届一中全会产生中央领导机

Ośrodek Spraw Azjatyckich Ul.
ul. Franciszkańska 1/5
91-431, Łódź
tel. 42 665 54 82
email: osa@uni.lodz.pl